

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121010723
Dátum vydania rozhodnutia:	06.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121010723.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 6. novembra 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného O. Z. pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona o dovolaní obvineného O. Z. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/126/2021, z 15. decembra 2021

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. Z. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1T/50/2021, z 19. októbra 2021 bol obvinený O. Z. uznaný za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že dňa 14. 06. 2021 v čase okolo 12.50 hod. v Banskej Bystrici na ulici Cesta k nemocnici, cez Ďumbiersku ulicu, cestu 1/59, až po obec Harmanec, pri Mlyne smer Cenovo, viedol motorové vozidlo značky AUDI model A4, čiernej farby, evidenčného čísla I. XXX G., kde nerešpektoval výzvu zasahujúcej hliadky, vykonávajúcej služobnú činnosť pod volacím znakom I. XXX, aby zastavil vozidlo, ktoré následne smeroval na cestu 1/59 smer Harmanec popri predajni Honda, kde sa ho opätovne snažila zastaviť ďalšia hliadka Obvodného oddelenia PZ Banská Bystrica - východ, vykonávajúca služobnú činnosť pod volacím znakom I. XXX, kde hliadka na ceste urobila uzáveru pomocou služobného motorového vozidla, kde túto páchatel nerešpektoval, auto nespomalil a v plnej rýchlosti vozidlo namieril na vozidlo hliadky, následkom čoho bola hliadka I. XXX nútená cúvnuť vozidlom, aby sa vyhla zrážke motorových vozidiel, následne páchatel pokračoval v jazde vozidlom po ceste 1/59, kde na km č. 6,1 v časti Jakub, sa páchatel pokúsila zastaviť ďalšia hliadka dopravného inšpektorátu Banská Bystrica vykonávajúca služobnú činnosť pod volacím znakom I. XXX, kde veliteľ hliadky vyzval vodiča vozidla predpísaným spôsobom na zastavenie vozidla a to zdvihnutím ruky, načo nereagoval a zvyšoval rýchlosť

a smeroval svoje vozidlo na veliteľa hliadky práp. O. G., ktorý následne za účelom ochrany svojho života a zdravia vytiahol z puzdra služobnú zbraň Glock 17, výrobného čísla I. Z. v zmysle zákona o Policajnom zbore číslo 171/1993 Z. z. a v zmysle § 61 ods. 1 písm. f) a vystrelil jednu ranu na protiidúce unikajúce vozidlo v smere na predné koleso na strane vodiča a následne uskočil v takom smere, aby týmto vozidlom nebol zachytený a ešte vystrelil jednu ranu na vozidlo, kde aj druhý člen hliadky Bc. C. Š. použil pridelenú služobnú zbraň Glock 17, výrobného čísla I. T. XXX a vystrelil na pravé zadné koleso unikajúceho vozidla, ktoré vozidlo nezastavilo a pokračovalo v neoprávnenej jazde smerom na Harmanec, kde na križovatke Harmanec - Banská Bystrica - Donovaly, bolo križom cez cestu odstavené ďalšie služobné motorové vozidlo dopravnej polície značky VW model Golf bielej farby, ktoré takisto nezabránilo v prechode prenasledovaného vozidla, kde vozidlo Audi A4 pokračovalo rýchlou jazdou po ceste 1/14 obcou Harmanec vysokou rýchlosťou, a následne odbočilo v danej obci pri Mlyne smer Cenovo na poľnú cestu, kde zastavilo a po vystúpení z vozidla sa dal na útek, pri ktorom bol zadržaný a kládol aktívny odpor formou kopania, metania sa, škriabania, rozhadzovaním rúk, čím takto ppráp. Bc. K. I. spôsobil zranenia na pravej ruke v oblasti predlaktia, spôsobil mu krvácajúcu ranu, ktorá si vyžiadala lekárske ošetrovanie, kde uvedenú jazdu vykonal aj napriek tomu, že mu bol Okresným dopravným inšpektorátom Banská Bystrica, pod spisovou značkou ORPZ-BB-ODI2-693/219-SK z 10. januára 2020, vykonateľným 29. januára 2020 a právoplatným 13. januára 2020 uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlo vo výmere 3 roky.

Za to bol obvinenému O. Z. uložený podľa § 323 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň obvinenému O. Z. uložil podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 74 ods. 1 Trestného zákona ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením, sp. zn. 3To/126/2021, z 15. decembra 2021 rozhodol tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného O. Z. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený O. Z. prostredníctvom ustanovenej obhajkyne Mgr. Romany Kovačovičovej dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v podstate namietal:

„Mám za to, že s poukazom na uvedenú argumentáciu ako prvostupňového tak i odvolacieho súdu, resp. ním uvedené posúdenie vyššie uvedených kritérií ukladania trestu v uznesení, vo vzťahu k samotnému spôsobu spáchania vyššie uvedených trestných činov a okolností, za ktorých k nim došlo a teda, mnou údajne prejavenu aroganciu a bezohľadnosť, sa s uvedeným nie je možné stotožniť. V danej súvislosti považujem za nevyhnutné uviesť, že svoj čin tak, ako v čase rozhodovania v predmetnej trestnej veci, úprimne ľutujem. V danom čase som konal v panike a pod stresom. Nebolo v mojom úmysle nikomu ublížiť na zdraví. V danom slede udalostí som neevidoval alebo nevidel to, aby moje vozidlo mierilo na príslušníka Policajného zboru a jedinou mojou snahou bolo uniknúť. V danej dobe a strese som nevidel iné východisko z mojej zúfalej situácie, kedy som sa obával trestného stíhania, i keď viem že spôsob, ako som sa s ňou chcel vysporiadať, bol nesprávny. Mám však za to, že som jednoznačne nenaplnil podmienky vyplývajúce z ustanovení § 15 písm. a) a teda, že som nekonal v priamom úmysle, nakoľko som nechcel porušiť záujem chránený zákonom a rozhodne nebol mojím úmyslom stret s policajným vozidlom a mojím jediným cieľom bolo sa uvedenému vyhnúť, pretože i v danej stresovej situácii mi bolo jasné, že by to skončilo fatálne pre mňa i príslušníkov Policajného zboru, čo som vonkoncom nechcel spôsobiť. Úprimne som už v podanom odvolaní priznal, že streľbu zo

zbrane v tejto situácii som neregistroval, avšak trvám na tom, že som motorovým vozidlom nesmeroval na veliteľa hliadky práp. O. G., ktorý urobil úkon vytiahnutia služobnej zbrane z puzdra. V tejto súvislosti poukazujem na výpoveď svedka A. G. z 2. septembra 2021, ktorý rovnako uviedol, že 'ja mám pocit z toho ako som vnímal ja tú jazdu, že Z. nesmeroval na služobné vozidlo, teda nejavil sa, že chce do vozidla naraziť, ale snažil sa prejsť svojim vozidlom cez voľný priestor, ktorý ostal na vozovke.' Uvedené však konajúci súd ako v rozsudku, tak následne i odvolací súd v uznesení nijako nezohľadnil a posúdenie úmyslu pri mojej osobe obmedzil iba na konštatovanie v podobe parafrázovania predmetného zákonného ustanovenia, ktoré nijako nepodložil relevantnými tvrdeniami alebo dôkazmi, z ktorých by daný priamy úmysel, resp. moja motivácia smerovať na vozidlá Policajného zboru, resp. priamo práp. O. G., riadne vyplýval. V uznesení sa k danému Krajský súd v Banskej Bystrici i napriek mnou v odvolaní namietanému postupu Okresného súdu Banská Bystrica v rozsudku nijako nevyjadril. Priznávam, že uvedené konanie môže mať znaky nebezpečnosti, motorové vozidlo som viedol rýchlo a nerešpektoval som výzvy príslušníkov Policajného zboru. Mám však za to, že je nevyhnutné prihliadnuť na to, že moje konanie bolo skratové, pod tlakom a za stavu, kedy som konal v strese a obavách z budúcnosti. To, že svoje konanie ľutujem, som opakovane uviedol nie len slovné, no dané je možné chápať i z toho, že k činu som sa opakovane priznal, poškodeným som sa ospravedlnil a bol som pripravený niešť za svoje konanie následky, rovnako ako i nahradiť prípadnú vzniknutú škodu.

Prvostupňový súd pri ukladaní trestu, rovnako ako Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení, poukázal i na skutočnosť, že som bol v minulosti trikrát súdne trestaný. V tejto súvislosti však, rovnako ako to vyplýva z uznesenia i rozsudku, je nutné uviesť, že odsúdenia z roku 2002 a 2014 už sú zahladené. V zmysle ustanovenia § 93 ods. 1 Trestného zákona 'Ak bolo odsúdenie zahladené, hľadá sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.' Uvedené ustanovenie teda upravuje zákonnú fikciu neodsúdenia, ktorá je hmotno-právnym dôsledkom zahladenia odsúdenia. Mám za to, že v tomto prípade tak konajúci súd na uvedené nemal prihliadať, pričom je zároveň v tejto súvislosti nutné poukázať na to, že jedným z predpokladov, resp. základných podmienok pre rozhodnutie súdu o zahladení odsúdenia je vedenie riadneho života odsúdeným nepretržite najmenej počas stanovenej doby. Pod pojmom vedenie riadneho života sa rozumie dodržiavanie právneho poriadku, základných noriem spoločenského života, plnenie najmä zákonných povinností vo vzťahu k štátu a iným oprávneným subjektom (v zmysle napr. R 11/1968, R 56/1973, R 59/1973). Z uvedeného je zrejmé, že som i napriek tomu, že som bol v minulosti súdne trestaný, viedol riadny život, dodržiaval zákony a teda, v mojej osobe súd vzhliadol osobu, ktorá sa po súdnom konaní zaradila do života, prejavila snahu o nápravu a svojím konaním preukázala vylúčenie obavy z ďalšieho páchania trestnej činnosti. Z daného je zrejmé, že moje konanie, ktoré vyústilo k spáchaniu vyššie uvedených trestných činov, bolo konanie skratové, práve v obave z ohrozenia mojej dlhoročnej snahy o nápravu a bežný bezúhonný život a už bezprostredne po ich spáchaní som svoje činy ľutoval a keby som mal možnosť nápravy, resp. vrátiť čas, už by som takto nekonal. Mám za to, že v spomínanom rozhodnutí súdu o zahladení vyššie uvedených trestov voči mojej osobe a teda, naplnenie zákonom stanovených podmienok z mojej strany, možno vzhliadnuť jednoznačný predpoklad v budúcej náprave môjho správania a motiváciu viesť riadny život, nakoľko som si už v predmetnej dobe z trestného stíhania vzal ponaučenie a nebyť tejto nešťastnej udalosti a môjho skratového konania, som presvedčený, že by som sa trestnej činnosti, a to akejkol'vek, i naďalej vyhýbal. Mám za to, že závery prijaté príslušnými súdmi, a to ako v rozsudku, tak i konštatované v uznesení, týkajúce sa úvah o mojej osobe, ako i samotnom charaktere a priebehu spáchanej trestnej činnosti, boli neprimerane prísne, pričom pri rozhodovaní neboli vyhodnotené komplexne, ani nijako zohľadnené. V tomto smere Krajský súd v Banskej Bystrici iba stroho odkázal na odôvodnenie rozsudku na strane 5., pričom sa danými nijako nezaoberal.

V zmysle uznesenia sa Krajský súd v Banskej Bystrici stotožnil s posúdením existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností zo strany Okresného súdu v rozsudku a teda mal za preukázanú existenciu jednej poľahčujúcej okolnosti vo forme môjho priznania a prejavu ľútosti v zmysle ustanovení § 36 písm. l) Trestného zákona a zároveň existenciu v môj neprospech svedčiacich priťažujúcich okolností, a to, že som spáchal viac trestných činov podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, a to, že som bol v minulosti za trestný čin už odsúdený v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona. S poukazom na uvedené tak odvolací súd v uznesení konštatoval správnosť posúdenia pomeru priťažujúcich a poľahčujúcich okolností v rozsahu 2:1, v nadväznosti na ktorú sa stotožnil s aplikáciou postupu v zmysle § 38 ods. 4 Trestného zákona, a teda zvýšenia spodnej hranice trestnej sadzby o 1/3. Vo vzťahu k danému mám za

to, že je nevyhnutné poukázať na samotné zákonné znenie, v zmysle ktorého 'bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať'. Vo vzťahu k uvedenému si dovoľujem opakovane poukázať na mnou vyššie v článku I. tohto dovolania uvedené skutkové okolnosti a argumentáciu, týkajúcu sa mojej, v minulosti páchanej trestnej činnosti, ku ktorej následnému zahladeniu došlo riadne na základe súdom uskutočneného posúdenia čo do naplnenia zákonom stanovených podmienok a na toto nadväzujúceho rozhodnutia. Čo sa týka odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4T/18/2020, z 30. marca 2020 za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 Trestného zákona, uvedené nepopieram, avšak poukazujem na to, že za uvedený mi bol uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom. V danej súvislosti si rovnako dovoľujem upriamiť pozornosť na skutočnosť, že ako vo vzťahu ku mne zahladeným odsúdeniam, tak i vo vzťahu k poslednému odsúdeniu je evidentné, že som sa nikdy nedopustil trestného činu útoku na verejného činiteľa a už vôbec nie závažnejším spôsobom konania. Mám za to, že uvedené odsúdenie, resp. skutočnosť existencie mne v minulosti uloženého trestu resp. odsúdenia, s prihliadnutím i na existenciu zahladienia súdom konštatovaných odsúdení, nemôže byť z hľadiska posúdenia príťažujúcich okolností zvýraznená len konštatovaním, že som bol v minulosti odsúdený. Mám za to, že uvedená príťažujúca okolnosť je zvýraznená kvalifikačným znakom, a preto nie je nutné a potrebné na uvedenú prihliadať iba z dôvodu, že som bol v minulosti odsúdený, a to za akýkoľvek iný trestný čin. 'Príťažujúcou okolnosťou je tzv. recidíva, pre ktorú postačuje, aby bol páchatel pred spáchaním trestného činu už odsúdený pre akýkoľvek iný trestný čin; osobitne významné bude, ak už bol odsúdený pre rovnaký druh trestného činu alebo rovnaký trestný čin. Formálnou náležitosťou je, aby bol páchatel právoplatne odsúdený, nie je potrebné, aby trest už vykonal. V prípade, ak sa na páchatela hľadí, ako keby nebol odsúdený alebo predchádzajúce odsúdenie bolo zahladené, nie je možné takúto recidívu posudzovať ako príťažujúcu okolnosť.' (JUDr. Jozef Čentéš, PhD a kol., Trestný zákon Veľký komentár, Eurokódex, r. 2020, online verzia epi.sk)

S poukazom na uvedené tak mám za to, že za vyššie popísanej skutkovej i právnej situácie nebolo nevyhnutné aplikovať, resp. pripísať a vyhodnotiť pri mojej osobe i existenciu príťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona, čo vyústilo k následnej aplikácii postupu v zmysle § 38 ods. 4 Trestného zákona, a teda zvýšeniu dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, čo považujem za neprimerane prísne najmä s poukazom na fakt, že jej aplikáciu zákon súdu ponecháva na úvahu. Vo vzťahu k danému mám za to, že ako prvostupňový súd, tak i s jeho postupom stotožňujúci sa odvolací súd v uznesení, dospeli pri posudzovaní existencie poľahčujúcich a príťažujúcich okolností k nesprávnym zisteniam, a to najmä čo do tvrdenej existencie príťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona, a teda mi mal byť uložený trest v rozmedzí zákonom ustanovenej trestnej sadzby bez zvýrazňovania a zvyšovania dolnej hranice, resp. za prípadnej aplikácie ustanovení § 39 Trestného zákona. V neposlednom rade si vo vzťahu k súdom v uznesení tvrdenej správnosti postupu, a to, že okresný súd v rozsudku postupoval správne, keď zvýšil dolnú hranicu základnej trestnej sadzby o 1/3 na 4 roky a 8 mesiacov a 'trest uložil obžalovanému na dolnej hranici takto zvýšenej trestnej sadzby, a teda štyri roky a osem mesiacov', dovoľujem uviesť, že takto aplikované ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona nie je možné považovať za správne. V zmysle prvej vety § 38 ods. 8 Trestného zákona 'Zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 až 6 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom na zníženie alebo zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.' Vyššie citované ustanovenie teda stanovuje, že základom pre určenie zvýšenia dolnej hranice trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou sadzby stanovenou zákonom. To znamená, že požadovaná 1/3 sa vypočíta z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou trestnej sadzby, pričom výsledok sa následne podľa aplikovaného ustanovenia buď pričíta k dolnej hranici trestnej sadzby, alebo sa odráta od hornej hranice trestnej sadzby. Za použitia vyššie uvedených pravidiel je tak zrejmé, že za zachovania argumentácie odvolacieho súdu v uznesení, v zmysle ktorej tento súhlasí s uložením trestu na dolnej hranici takto zvýšenej trestnej sadzby, a následne stotožnenie sa s jeho uložením na hranici štyri roky a osem mesiacov, za jednoznačne nesprávny, pričom mám za to, že odvolací súd sa v uznesení obmedzil iba a len na prevzatie argumentácie vyplývajúcej z rozsudku, bez zohľadnenia mnou uvedených argumentov a skúmania mnou namietaného postupu súdu prvého stupňa. Z uvedeného je totiž zrejmé, že v prípade mne za vinu kladeného najprísnejšieho trestného činu, a to útoku na verejného činiteľa v zmysle § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, tento

umožňuje uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od 3 do 8 rokov. Pri aplikácii § 38 ods. 3 Trestného zákona sa tak jedna tretina, o ktorú bolo podľa názoru súdu potrebné zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody, vypočíta z rozdielu hornej a dolnej hranice trestnej sadzby, teda $8 - 3 = 5$ rokov, pričom $1/3$ z 5 rokov predstavuje 1,66 roka. S poukazom na uvedené a pripočítaniu 1,66 roka k dolnej hranici 3 rokov, súdom zvýšená dolná hranica trestnej sadzby, pri zohľadnení závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, predstavovala 4 roky a 6 mesiacov až 8 rokov.

S poukazom na uvedené je tak zrejmé, že odvolací súd riadne neposúdil postup prvostupňového súdu správne, resp. v súlade so zákonom, keď tento v uznesení nelogicky argumentuje primeranosťou mne uloženého trestu odňatia slobody, ktorý bol podľa jeho názoru uložený na spodnej hranici zvýšenej trestnej sadzby, a to na 4 roky a 8 mesiacov i napriek skutočnosti, že spodná hranica zvýšenej trestnej sadzby predstavovala 4 roky a 6 mesiacov až 8 rokov.“

Obvinený O. Z. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona v jeho neprospech zrušil, z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku, napadnuté uznesenie krajského súdu a podľa úvahy rovnako i rozsudok okresného súdu a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý konštatoval, že:

„V predmetnej veci mám za to, že odsúdenému bol uložený primeraný trest, ktorý mu bol uložený na spodnej hranici zvýšenej trestnej sadzby. Odsúdený spáchal trestný čin počas plynutia skúšobnej doby podmieneného trestu odňatia slobody. Súd pri svojom rozhodovaní správne poukázal na spôsob spáchania skutku, kde odsúdený išiel neprimeranou rýchlosťou počas obeda cez frekventované cestné ťahy, kde počas toho ako unikal hliadkam PZ, spôsobil dopravnú nehodu. Tiež je potrebné zdôrazniť, že odsúdený sa nebezpečným manévrom viackrát vyhol hliadkam PZ, ktoré blokovali cestu a ohrozil pri tom ostatných účastníkov cestnej premávky. V kontexte uvedeného mám za to, že trest uložený odsúdenému je primeraný a za okolností, k akým došlo k spáchaniu trestného činu, nemal súd dôvod neprihliadať na skutočnosť, že obžalovaný už bol za páchanie trestnej činnosti právoplatne odsúdený.“

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62a Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri odstupňovateľných druhoch trestov.

Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumie, uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2 Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občanovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2 Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Z obsahu posudzovaného dovolania vyplýva, že obvinený namieta neprimeranú prísnosť uloženého trestu, ako aj to, že súdy založili svoje rozhodnutie o treste na tom, že obvinený už bol trikrát odsúdený, hoci v dvoch prípadoch išlo o zahladené odsúdenia, na ktoré podľa názoru obvineného súd nemal prihliadať. Obvinený napokon namieta i neaplikovanie mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o tvrdenie obvineného, že postup súdu pri zvyšovaní dolnej hranice základnej trestnej sadzby podľa ustanovenia § 38 ods. 4 Trestného zákona bol nesprávny, najvyšší súd ozrejmuje, že dovolateľom predstretý výpočet je mylný. Pri aplikácii § 38 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 8 Trestného zákona (účinného do 5. augusta 2024) je nevyhnutné realizovať výpočty v jednotkách mesiacov, a to nasledovným spôsobom: najskôr je potrebné vypočítať rozdiel hornej a dolnej hranice trestnej sadzby ($8 - 3 = 5$ rokov, tzn. 60 mesiacov). Následne je potrebné určiť jednu tretinu z tohto rozdielu ($1/3$ zo 60 mesiacov = 20 mesiacov), čo v tomto prípade zodpovedá jednému roku a ôsmim mesiacom. Pri uvedenom postupe okresný súd správne určil zvýšenú trestnú sadzbu v rozpätí od 4 rokov a 8 mesiacov do 8 rokov.

K námietke obvineného týkajúcej sa nemožnosti prihliadania na zahladené odsúdenia, poukazuje najvyšší súd na judikatúru, podľa ktorej zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel (skôr) spáchal trestný čin (R 7/1975).

Fikcia neodsúdenia nebráni tomu, aby súd pri hodnotení osoby páchatel'a prizeral na skutočnosť, že páchatel' v minulosti už spáchal trestný čin a vyvodil z tejto skutočnosti príslušné závery z hľadiska sklonu páchatel'a k trestnej činnosti, jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným trestným zákonom, možnosti jeho nápravy a pod. (R 10/1974).

K predmetnej námietke je taktiež potrebné uviesť, že odvolací súd pri rozhodovaní o treste neprihliadal na zahladené odsúdenia obvineného ako na priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Trestného

zákona, čo by bolo vzhľadom na právnu fikciu neodsúdenia neprípustné. Krajský súd rozhodoval na základe zistenia poľahčujúcej okolnosti spočívajúcej vo vyhlásení viny obvineného a oľutovania trestného činu, avšak pri zistení dvoch priťažujúcich okolností musel postupovať podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona (účinného do 5. augusta 2024) zvýšením dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. Je však potrebné zdôrazniť, že existencia priťažujúcich okolností, najmä namietanej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, bola určená vzhľadom na odsúdenie obvineného trestným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4T/18/2020, z 30. marca 2020, na ktoré sa nevzťahuje fikcia neodsúdenia.

K námietke obvineného ohľadne úvahy súdu neprihliadať na túto okolnosť najvyšší súd uvádza, že uvedené nie je vynútitelným právom obvineného, pričom dôvodnosť použitia tejto priťažujúcej okolnosti bolo súdom prvého stupňa odôvodnené plne v súlade s ustanovením § 168 Trestného poriadku presvedčivo a vyčerpávajúco. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa druhu trestnej činnosti, najvyšší súd zdôrazňuje, že zhoda v druhu spáchanej trestnej činnosti nie je nevyhnutnou podmienkou pre zohľadnenie tejto priťažujúcej okolnosti. Ako vyplýva aj z dovolateľom citovaného výkladu recidívy, postačuje, že obvinený už bol odsúdený, hoci aj za iný trestný čin. S ohľadom na uvedené nie je možné konštatovať, že súdy nižšieho stupňa dospeli pri posudzovaní existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností k nesprávnym zisteniam. Napokon, pri správnom zohľadnení všetkých okolností bol obvinenému uložený trest na samej dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby v zmysle § 323 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona (účinného do 5. augusta 2024), t. j. vo výmere 4 roky a 8 mesiacov. Zahľadenie odsúdení tak súdy zohľadnili len pri hodnotení osoby obvineného a jeho sklonu k recidíve v súvislosti s posúdením (ne)možnosti mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, nie pri určovaní prísnejšieho trestu, a preto je táto dovolacia námietka právne neudržateľná.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (ako ani žiaden z dovolacích dôvodov v zmysle prvého odseku § 371 Trestného poriadku) nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný. Pokiaľ totiž súd vymeral trest v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona preto nezakladá žiadny dovolací dôvod (R 5/2011).

Povedané inými slovami: dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona je naplnený len podľa jeho explicitného (výslovného) znenia a netýka sa primeranosti výmery uloženého druhu trestu, ak ide o trest, ktorého uloženie zákon v konkrétnej procesnej situácii pripúšťa a tento bol uložený v rámci zákonom ustanovenej výmery. Skôr vyjadrené platí aj „naopak“ (vice versa) - dôvodom dovolania podľa naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku je len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (R 86/2015).

Zo strany dovolacieho súdu možno uzavrieť, že obvinenému bol rozsudkom okresného súdu uložený úhrnný trest odňatia slobody v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby v zmysle § 323 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona (účinného do 5. augusta 2024) [4 roky a 8 mesiacov až 8 rokov]. Zo skôr prezentovaných skutočností nachádzajúcich sa vyššie v konštatlačnej časti aktuálneho uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že dovolacie námietky obvineného sú v celom rozsahu nedôvodné a vecne nesúvisiace. Je totiž vylúčené, že by obvinenému bol uložený trest mimo zákonom uloženej trestnej sadzby, resp. taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa [ako predpokladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku]. Zostáva zopakovať, že okresný súd uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere, ktorá je plne v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona, čo v žiadnom prípade nepredstavuje pochybenie hmotnoprávnej, resp. procesnej povahy (a tak nenaplnia v naznačenom kontexte žiaden dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže dovolateľ - či už obvinený alebo generálny prokurátor v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku okresného súdu. Dovolací súd teda nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné vnímať ako ďalšiu (v poradí druhú) „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúvanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa. S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať skutkové závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti (R 47/2014), ktoré vychádzajú z prezumpcie, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikcia za bodkočiarkou vylučuje skutkové námietky (nie je prípustné právne účinným spôsobom namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdom prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne), ako aj „reinterpretáciu“ už vykonaných a „hodnotených“ dôkazov. Skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

Obvinený v dovolaní nediferencoval a nezaradil argumentačné úvahy pod jednotlivé dovolacie dôvody. Z obsahu dovolania však možno abstrahovať, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namieta, že nenaplnil podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 15 písm. a) Trestného

zákona, nakoľko nemal úmysel smerovať motorovým vozidlom na veliteľa hliadky práp. O. G.. Na tomto mieste najvyšší súd uvádza, že hodnotenie existencie úmyslu obvineného neprináleží najvyššiemu súdu preskúmať, pretože by tým nezákonne zasahoval do už zisteného skutkového stavu. Napokon, uvedené neskúmal ani odvolací súd, a to vzhľadom na vyhlásenie viny obvineným na hlavnom pojednávaní.

Najvyšší súd opakovane poznamenáva, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - viď veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili súdy nižších stupňov. Pre dovolací súd je tak v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený O. Z. spáchal trestné činy tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenaplnia ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný). Okresný súd pri uložení trestu nesprávne aplikoval niektoré ustanovenia Trestného zákona, na čo už čiastočne upozornil odvolací súd. Uvedené pochybenie však nemá žiadny vplyv na to, že uložený druh, výmera a spôsob výkonu trestu sú vecne správne a zákonné.

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.